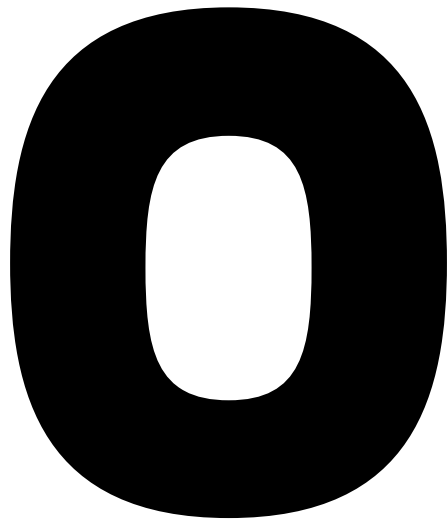

Το «διαμαντάκι» των Εθνικών Πάρκων της χώρας εξακολουθεί να διαφεντεύεται από βαθιά ριζωμένα μικροσυμφέροντα, με την ανοχή της κεντρικής εξουσίας και σε αβυσθή συνεργασία με τοπικούς παράγοντες, πρώην, νυν και αεί.

**ΟΥΤΕ ΣΤΟΝ
ΣΧΙΝΙΑ
ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
Ο ΝΟΜΟΣ...**

Ο νόμος ουδέποτε εφαρμόστηκε στον περιφημο για τα φυσικά κάλλη του Σχινιά. Μικρά και μεγάλα συμφέροντα, με ισχυρές ρίζες στις τοπικές κοινωνίες, εξακολουθούν να διαφεντεύουν την περιοχή, σε αγαστή πάντα συνεργασία με τοπικούς παράγοντες, νυν και πρώην πολιτικούς και βουλευτές. Ο Φορέας Διαχείρισης, ανύπαρκτος κυριολεκτικά έως το 2008, βρίσκεται σήμερα στα αρχικά στάδια στελέχωσης, αδυνατώντας να φέρει εις πέρας τη σημαντική του αποστολή, ενώ το ΥΠΕΚΑ συντελεί στη διαιώνιση της παρανομίας, όχι μόνο με την αδιαφορία του όσον αφορά την επόπτευση του Φορέα Διαχείρισης, αλλά και με την πρόσφατη νομοθέτησή του που επιβραβεύει την παρανομία.

Ο Σχινιάς, χαρακτηρισμένος ως περιοχή «NATURA 2000», αποτελεί το μικρότερο Εθνικό Πάρκο της χώρας μας και το μοναδικό που βρίσκεται τόσο κοντά σε αστικό κέντρο. Περιλαμβάνει τη θαλάσσια περιοχή του όρμου του Μαραθώνα με αμμώδη βυθό και καθαρά νερά -όπως πιστοποιούν τα υποθαλάσσια λιβάδια ποσειδωνίας-, αμμώδη παραλία μήκους τεσσάρων χιλιομέτρων, με δάσος κουκουναριάς (δυτικά) και πεύκου (ανατολικά), τη κερσόνησο της Κυνοσούρας και σημαντικό υδροβιότοπο, στον οποίο ζουν 176 είδη πουλιών. Εικάζεται πως οφείλει την ονομασία του στα σχίνα, που κυριαρχούσαν παλαιότερα μαζί με τους κέδρους στην περιοχή.

Μεγάλο τμήμα του ανήκει ιδιοκτησιακά στο Ίδρυμα Μπενάκη (το 1911 αγοράστηκαν 30.000 στρέμματα από τον τότε υπουργό Εθνικής Οικονομίας Εμμανουήλ Μπενάκη), μικρότερο σε ιδιότητες που αγόρασαν παλαιότερα από το ίδρυμα και το υπόλοιπο στους οικοδομικούς συνεταιρισμούς δικαστών και εισαγγελέων (αγόρασαν το 1964 από ιδιώτες

3.300 στρέμματα, στα οποία περιλαμβάνονται ο υδροβιότοπος, η Κυνοσούρα και το 1/3 του πευκοδάσους), δικαστικών υπαλλήλων και αστυνομικών. Το Δημόσιο δεν έχει ούτε ένα στρέμμα στην κατοχή του.

Υποτίθεται πως από το 2000, οπότε ιδρύθηκε το Εθνικό Πάρκο, πόσω μάλλον από το 2003 που συστήθηκε ο Φορέας Διαχείρισής του, θα έπρεπε να έχει μπει μια τάξη στο ευαίσθητο αυτό οικοσύστημα. Πως θα απαγορευόταν η διέλευση τροχοφόρων και θα διαμορφώνονταν κοντά στη λεωφόρο Μαραθώνος μεγάλοι χώροι στάθμευσης, απ' όπου οι εκδρομείς είτε θα συνέχιζαν πεζή ή με ποδήλατο μέχρι την παραλία είτε θα εξυπηρετούνταν από τοπικό τραμ. Πως θα φτιαχνόταν ο βόρειος δρόμος για την εξυπηρέτηση των οικισμών. Πως θα κατεδαφίζονταν οι οκτώ αυθαίρετες ταβέρνες πάνω στο κύμα. Πως θα υπήρχε καθαρισμός του χώρου, αντιπυρική προστασία, σωστή φύλαξη και παρεμπόδιση παράνομων αντικοινωνικών πράξεων (π.χ. άδειασμα μπάζων στον υδροβιότοπο). Πως μέσα από οικολογικές δραστηριότητες, αλλά και την εκμετάλλευση των χώρων στάθμευσης και του τραμ, θα αποκτούσε ο Φορέας οικονομική ευρωστία που θα του επέτρεπε να ασκήσει με επιτυχία το έργο του.

Αλλωστε τα περισσότερα από αυτά προβλέπονται στον σχετικό νόμο 32473/7718 του 2001, ο οποίος ορίζει τους κανόνες και το σχέδιο διαχείρισης του Πάρκου.

Στην πραγματικότητα τίποτε από τα παραπάνω δεν ισχύει, ενώ η κατάσταση χρόνο με το χρόνο επιβαρύνεται: τα τζίφτάνουν μέχρι την ακροθαλασσιά, οι κάδοι απορριμμάτων είναι υπερχειλισμένοι, κάποια πεύκα ξηραίνονται και υλοτομούνται, τα μπάζα εξακολουθούν να ριχνονται στον υδροβιότοπο, ενώ οι ταβέρνες ζουν και βασιλεύουν, αφού λειτουργούν κανονικά τα δύο τελευταία χρόνια, παρότι έχουν «σφραγιστεί» και τους έχει αφαιρεθεί η άδεια λειτουργίας. Αφορμή για το ρεπορτάζ ήταν η ψήφιση μέσα στο κατακαλόκαιρο (στις αρχές Αυγούστου) του νόμου 4280 του 2014 για την... «περιβαλλοντική αναβάθμιση», στον οποίο περιλήφθηκε ως ακροτελεύτιο άρθρο (63) τροπολογία με την οποία οι οκτώ ταβέρνες πάνω στην παραλία, που από το 1999 έχουν κριθεί κατεδαφιστές, με απόφαση μάστιγα που έχει τελεσιδικήσει εδώ και δύο χρόνια, θα συνεχίσουν για έναν ακόμη χρόνο τη λειτουργία τους, μέχρι να μετεγκατασταθούν σε άλλη ζώνη πάνω στη λεωφόρο Σχινιάς.

ΑΛΛΟΥ ΤΥΠΟΥ αξιοποίηση αξίζει ο πανέμορφος Σχινιάς.

Υποτίθεται πως από το 2000, οπότε ιδρύθηκε το Εθνικό Πάρκο, θα έπρεπε να έχει μπει μια τάξη στο ευαίσθητο αυτό οικοσύστημα.

Το υπόμνημα που έγινε νόμος

ΑΠΟ ΤΗ Διεύθυνση Νομοθετικής Υπηρεσίας της Βουλής πληροφορήθηκα πως οι τρεις βουλευτές που κατέθεσαν την τροπολογία 1683/264 για τον Σχινιά δεν εκλέγονται καν στο λεκανοπέδιο Αττικής. Πρόκειται για τους Χρήστο Γκόκα, βουλευτή Αρτας (ΠΑΣΟΚ), Νίκο Τσούκαλη, βουλευτή Αχαΐας (ΔΗΜΑΡ) και Κώστα Δαμαβολίτη, βουλευτή Ηρακλείου (ΑΝΕΛ). Η τροπολογία αποτελούσε ουσιαστικά υπόμνημα-πρόταση των ιδιοκτητών των ταβερνών. Σε δημοσίευμα της

τοπικής εφημερίδας «Δημότης της Ανατολικής Αττικής» εκπρόσωπος μιας εκ των οικογενειών που έχουν τις ταβέρνες απευθύνει «ένα μεγάλο ευχαριστώ στον άνθρωπο του οποίου η βοήθεια και παρέμβαση ήταν σωτήρια, αποτελεσματική και καταλυτική, τον πρώην υπουργό Σωτήρη Κωστόπουλο, κάτοικο της περιοχής, που με τις γνώσεις του σε θέματα νομολογίας, την πολιτική του εμπειρία αλλά και τις γνωριμίες του συνέβαλε στη δικαίωση των αγώνων μας». Να

υπενθυμίσουμε ότι ο Σωτήρης Κωστόπουλος, ιδρυτικό μέλος του ΠΑΚ και του ΠΑΣΟΚ, έχει διατελέσει Γ.Γ. Τύπου και Πληροφοριών, σύμβουλος του Ανδρέα Παπανδρέου, κυβερνητικός εκπρόσωπος και ευρωβουλευτής. Και να σκεφτεί κανείς πως η κατεδάφιση των ταβερνών ήταν ανάμεσα σε άλλα προσαπαιτούμενα για την προστασία του Εθνικού Πάρκου σε επιστολή της Ε.Ε. προς την ελληνική κυβέρνηση στις αρχές του 2011.

«Αρκεί να βρεθεί ένας πολιτικός...»

Μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου ο γενικός επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, Λέανδρος Ρακιντζής, επισήμανε πως η πολιτεία αναιρεί τον ίδιο της τον εαυτό. «Αρκεί να βρεθεί ένας πολιτικός να περάσει μια τροπολογία και ο νόμος καταργείται επί της ουσίας», είπε χαρακτηριστικά, γνωρίζοντας καλά το θέμα, καθώς το 2007 είχε διεξαγάγει διεξοδική έρευνα στην περιοχή, που αναδείκνυε όλες τις παρανομίες.

Στην ετήσια έκθεσή της για το 2014, που δημοσιεύτηκε πρόσφατα, η γνωστή περιβαλλοντική οργάνωση WWF αναφέρει χαρακτηριστικά: «Το σχέδιο νόμου που ψηφίστηκε είναι ένα νέο μνημείο κακής νομοθέτησης, ανασφάλειας δικαίου και περιφρόνησης κάθε έννοιας κράτους δικαίου. Με την αποδοχή σωρείας τροπολογιών της τελευταίας στιγμής, τη συνεχιζόμενη νομιμοποίηση αυθαιρέτων, την αγνόηση όλων των σχετικών αποφάσεων του ΣτΕ και τη σωρεία ασαφειών και φωτογραφικών ρυθμίσεων, ο νέος νόμος αποτελεί ντροπή για την Ελληνική Δημοκρατία».

Το ΥΠΕΚΑ και το... περιβάλλον

Ως υπεύθυνο υπουργείο για το περιβάλλον, το ΥΠΕΚΑ διαθέτει Γ.Γ. Περιβάλλοντος, Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής, στην οποία υπάγονται οι Διευθύνσεις Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης και Προστασίας Βιοποικιλότητας, και Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος, στην οποία υπάγονται οι Διευθύνσεις Προγραμματισμού και Δασικής Πολιτικής και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος.

Τηλεφώνησα στη γενική διευθύντρια

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΑΦΑΙΡΕΣΗ των αδειών λειτουργίας και τη σφράγιση των καταστημάτων, οι ταβέρνες δουλεύουν κανονικά.

Περιβάλλοντος, Αθηνά Μουρμούρη, την ενημέρωσα ότι θα γράψω για τον Σχινιά, της ζήτησα εξηγήσεις σχετικά με την τροπολογία του ΥΠΕΚΑ για τις ταβέρνες. Μου σύστησε να απευθυνθώ στη Γ.Γ. Περιβάλλοντος, Νάντια Γιαννακοπούλου (ΠΑΣΟΚ), όπως και έκανα. Στη συνάντηση που είχαμε στο υπουργείο έλαβαν μέρος τόσο η Αθηνά Μουρμούρη όσο και η διευθύντρια Περιβάλλοντος και Σχεδιασμού, Ρεβέκκα Μπατμάνογλου.

«Αυτό που φοβάμαι είναι πως είναι εντελώς αναρμόδια η Γ.Γ. του υπουργείου. Την αρμοδιότητα για το νομοσχέδιο είχε ο αναπληρωτής υπουργός, Νίκος Ταγαράς. Για τη συγκεκριμένη τροπολογία για τις ταβέρνες εμείς ούτε γνώση είχαμε ούτε δική μας αρμοδιότητα ήταν», υποστηρίζει η Γ.Γ.

«Πολυπαραγοντικό ζήτημα»

Ερωτώ για τον Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου, ο οποίος υποτίθεται ότι εποπτεύεται από το ΥΠΕΚΑ. Ούτε λίγο ούτε πολύ αρνούνται ότι έχουν ευθύνες. «Το ζήτημα των Φορέων Διαχείρισης είναι πολυπαραγοντικό. Υπάρχουν Φορείς, όπως αυτός της Σαμαριάς, που λειτουργεί υποδειγματικά και έχει και έσοδα. Υπάρχουν και άλλοι, όπως του Σχινιά, που έχουν προ-

βλήματα. Καλέσαμε όλους τους Φορείς σε εθνικό διάλογο από τον Απρίλιο, προκειμένου να μαζέψουμε θετικές και αρνητικές εμπειρίες και να κάνουμε μια νέα πρόταση για ένα νέο σύστημα διοίκησης και διαχείρισης των Φορέων», μου λέει η Γ.Γ. Της επισημαίνω ότι πέρα απ' τους διαλόγους και τους σχεδιασμούς προβλέπεται και κάποιο έργο, όπως η εποπτεία, δηλαδή ο έλεγχος. «Την ευθύνη την έχουν αμιγώς οι Φορείς. Εμείς τι έλεγχο να κάνουμε; Είναι ευθύνη του ΥΠΕΚΑ αυτό το οποίο λέτε; Γι' αυτό έγινε η αποκέντρωση;» αναρωτιέται.

Όπως ήταν φυσικό, απευθύνθηκα στη συνέχεια στο γραφείο του αναπληρωτή υπουργού, Νίκου Ταγαρά (Ν.Δ.), ερωτώντας γιατί ενέκρινε την τροπολογία για τις ταβέρνες και από εκεί με παρέπεμψαν σε κάποιον σύμβουλο επικοινωνίας του, ο οποίος μου απάντησε πως «ο υπουργός δεν έχει να κάνει κάποια σχετική δήλωση». Αξιοσημειώτο είναι πως για την επίμαχη τροπολογία ο Φορέας Διαχείρισης ούτε καν ερωτήθηκε.

Ο Δήμος Μαραθώνα αλλάζει;

Εξαρχής και μέχρι τις πρόσφατες αυτοδιοικητικές εκλογές ο Δήμος Μαραθώνα έπαιζε καταλυτικά αρνητικό ρόλο στην

προστασία του Εθνικού Πάρκου, εποφθαλμιώντας να αναλάβει ο ίδιος τη συνολική διαχείριση, όπως εκείνος τη φανταζόταν. Είχε καταγγείλει μονομερώς το μνημόνιο συνεργασίας με τον Φορέα Διαχείρισης, αρνιόταν την ευθύνη για την αποκομιδή των απορριμμάτων, εκμίσθων χώρο στην παραλία σε καντίνες-μπαρ, αρνιόταν να συλλέξει τα μπάζα από τον υδροβιότοπο, ενώ προέβαινε ο ίδιος σε παράνομες ενέργειες.

Τα πρώτα μηνύματα της νέας δημοτικής αρχής με δήμαρχο τον Ηλία Ψινάκη είναι θετικά. Θεωρεί πως η προστασία της πανέμορφης αυτής περιοχής αποτελεί πρόκληση, καθώς θα μπορούσε να αναδείξει το Πάρκο ως διεθνή προορισμό για κάθε είδους φυσιολάτρες, με θετικά αποτελέσματα για την τοπική οικονομία. Στα σχέδια της νέας δημοτικής αρχής, όπως με ενημέρωσε ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου, Σπύρος Λιβαθινός, παλαιμάχος ποδοσφαιριστής του Παναθηναϊκού, είναι η ελεγχόμενη είσοδος οχημάτων με μπάρες και ειδικές κάρτες εισόδου για τους μόνιμους κατοίκους, η δημιουργία θέσεων στάθμευσης, ο ορισμός μέγιστου αριθμού επισκεπτών τους καλοκαιρινούς μήνες, η τακτική αποκομιδή των απορριμμάτων από τον δήμο, η δημιουργία σταθμών

ανακύκλωσης, η περίφραξη του υδροβιότοπου και η απομάκρυνση των μπάζων, η συντήρηση του Πάρκου και η παραλαβή του αυτόματου προληπτικού-έναντι πυρκαγιάς- συστήματος ψεκασμού (κόστισε 3.000.000 ευρώ το 2003 και ουδέποτε λειτούργησε, με αποτέλεσμα να λεηλατηθεί και να σαπίσει), η πάταξη της παράνομης αλιείας και της λαθροθηρίας. Και οπωσδήποτε η στενή συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου.

«Μας πολεμάει η τοπική κοινωνία»

Στο κτίριο που στεγάζει το αντλιοστάσιο του δυσλειτουργικού Κωπυλατοδρομίου συνάντησα τον πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης, Χάρη Καμπεζίδη, διευθυντή ερευνών του Εθνικού Αστεροσκοπείου, αλλά και αρκετά μέλη της 15μελούς ομάδας (8 επιστήμονες και 7 φύλακες). Ο Φορέας, που αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, χρηματοδοτείται ασυνεχώς (επί 22 μήνες είχε διακοπεί η χρηματοδότησή του για γραφειοκρατικούς λόγους) μέσω του ευρωπαϊκού επιχειρησιακού προγράμματος για το περιβάλλον «ΕΠ-ΠΕΡΑ».

Ερωτώ γιατί δεν εφαρμόζουν τον κανονισμό διαχείρισης, όλα αυτά που προβλέπονται απ' τον νόμο. «Προσπαθούμε στο μέτρο του δυνατού. Τα εργαλεία που μας δίνει το κράτος είναι λιψά. Κατ' αρχάς, μέχρι το 2008 δεν υπήρχαν καν φύλακες, τότε άρχισαν να γίνονται κάποιες προσλήψεις φυλάκων και στα τέλη του 2013 προσλήφθηκε το επιστημονικό προσωπικό. Διότι δεν είναι μόνο η φύλαξη, είναι και η παρακολούθηση της βιοσιμότητας. Τώρα έχουμε μπει στα βαθιά νερά, κάναμε τοπογραφική αποτύπωση, γνωρίζουμε σε ποιον ανήκουν οι ιδιοκτησίες, σχεδιάζουμε βιολογικές αγροτικές καλλιέργειες». Ερωτώ αν είναι ο ίδιος ευχαριστημένος από το έργο του Φορέα και την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το Εθνικό Πάρκο. «Υπάρχουν συμφέροντα στην περιοχή, τα οποία δεν μπορώ να κατονομάσω, μας πολεμάει η τοπική κοινωνία. Είναι χαρακτηριστικό ότι, όταν καλούμε διάφορες υπηρεσίες να παρέμβουν (αστυνομία, λιμενικό, πυροσβεστική, δήμος), μας λένε πως δεν έχουν κόσμο να στείλουν. Με την προηγούμενη δημοτική αρχή δεν υπήρχε καθόλου συνεργασία. Η άμεση λύση για τα περισσότερα προβλήματα είναι να κλείσει η είσοδος στα τροχοφόρα, να ξαναμπουν οι μπάρες και να εφαρμοστεί ο νόμος. Έχουμε τη συμφωνημένη γνώμη και του οικοδομικού συνεταιρισμού, και του Ιδρύματος Μπενάκη, αλλά και ανεπίσημα του νέου δημάρχου».

«Εμείς δεν συμφωνούμε με την κατεδάφιση»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Δικαστών και Εισαγγελέων, Κώστας Μυλωνάς, είναι πολιτικός μηχανικός. Αγόρασε ένα οικόπεδο στην περιοχή στις αρχές της δεκαετίας του '80, όταν ο συνεταιρισμός αποφάσισε να κάνει άνοιγμα προς άλλους επιστημονικούς κλάδους (μηχανικούς, αρχιτέκτονες κ.ά.). Τον ερωτώ πώς είναι δυνατόν να εισπράττει ο συνεταιρισμός των δικαστών ενόψει από αυθαίρετες ταβέρνες που τελεσίδικα έχουν κριθεί κατεδαφιστές. «Ο συνεταιρισμός παίρνει 50.000 - 60.000 € ετησίως από τις ταβέρνες για τα ενοίκια. Τα τελευταία δύο χρόνια όμως, που τους έχει αφαιρεθεί η άδεια λειτουργίας, δεν μας πληρώνουν. Είναι να τους λυπάσαι τους ανθρώπους, συνέχεια πληρώνουν πρόστιμα. Υπάρχουν κάποιες οικογένειες που ζουν απ' τις ταβέρνες αυτές και δεν έπρεπε να τις πετάξουν στο δρόμο. Είναι μεγάλη ιστορία, υπάρχει ένας χάρτης του δασαρχείου Καπανδριτίου που δείχνει ότι τα κτίσματα υπήρχαν πριν από το 1955, ήταν τότε ποιμνιοστάσια». Του αντιτείνω ότι και τα ποιμνιοστάσια ήταν αυθαίρετα και ότι εν πάση περιπτώσει υπάρχει τελεσίδικη απόφαση κατεδάφισης. «Εμείς δεν συμφωνούμε με την κατεδάφιση των αυθαιρέτων. Έχουμε 2.000.000 αυθαίρετα, θα τα γκρεμίσουμε όλα; Και τότε γιατί ανέχτηκαν οι κυβερνήσεις το όργιο της αυθαίρετης δόμησης και το πατρωνάριζαν σε όλη την Ελλάδα;»